

Premijerski sat – 20. novembar 2019.

Klub poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore

Aleksandra Vuković

POSLANIČKO PITANJE

Koje mjere preduzima Vlada na polju podsticanja inovacija u privredi i podrške inovativnim brzorastućim kompanijama? Predstavite nam, molim Vas, konkretne planove za narednu godinu u vezi sa ovim.

OBRAZLOŽENJE

Podsticanje inovacija, kao važnijih nositeljki konkurentnosti i proizvodnosti, danas je jedan od globalno prepoznatih faktora dinamičnoga ekonomskog rasta.

U nedavno objavljenom izvještaju „Globalni indeks inovativnosti za 2019. godinu“, koji je pripremila Svjetska organizacija za intelektualnu svojinu, Crna Gora je rangirana na 45. mjestu od 129 zemalja. U odnosu na nekoliko posmatranih grupa indikatora u ovom izvještaju, kreativni rezultati su nam najbolje rangirani i prema njima je naša država na 26. poziciji. Ovi podaci ukazuju na realnu snagu ljudskog potencijala kojim Crna Gora raspolaže.

Imajući u vidu projekte Program podsticanja inovativnih startapova Ministarstva nauke, Kreativna Crna Gora Ministarstva kulture, ali i konkretna opredjeljenja za infrastrukturnu podršku Vlade inovacionoj djelatnosti, u vidu osnivanja Naučno-tehnološkog parka Crne Gore i adaptacije zgrade u kampusu Univerziteta Crne Gore, stiže se utisak da se stvaraju povoljni uslovi za ubrzano stvaranje sinergije inovativnih kompanija, akademske zajednice, studenata, inovatora, ali i za privlačenje nove vrste stranih investicija.

U tom kontekstu, posebno je interesantno kakvi su prvi utisci o rezultatima nedavno usvojene Strategije pametne specijalizacije i koja su očekivanja od svih ovih mjera, u svjetlu aktuelne teme odlaska mladih u inostranstvo.

ODGOVOR

Poslanice Vuković,

Hvala Vam na ovom pitanju. Mislim da je ovo inspirativna tema za sve, ne samo za nas u ovom Domu, nego i za cijelu progresivnu crnogorsku javnost.

Dakle, prije tri godine, rekao sam da je cilj Vlade koju predstavljam dalji razvoj nauke i inovacija kroz podizanje kvaliteta domaće naučno–istraživačke zajednice, kroz razvoj međunarodne mreže saradnje i intenzivnije prožimanje nauke i biznisa.

Upravo to prožimanje, jedini je garant da svoje prirodne potencijale možemo iskoristiti na optimalan način, za dobrobit naših građana.

Ministarstvo nauke posvećeno je radilo na ovom planu i zahvaljujući tome, ali i aktivnostima drugih resora, danas možemo govoriti i o pojedinim konkretnim koracima.

Jednako kao i prije tri godine, priča o inovacijama u Crnoj Gori i danas nailazi na skepsu i preveliki oprez. Izlazak iz ustaljenog, uobičajenog načina rada i razmišljanja, za mnoge od nas još uvijek je neprihvatljiv. I kao po pravilu, promjene najslabije bivaju prihvaćene tamo gdje su najpotrebnije – u zastarjelim i prevaziđenim poslovnim procesima jednog dijela naše privrede.

Ali, stvari se ubrzano mijenjaju a ohrabrenja postoje.

U nedavno objavljenom izvještaju „Globalni indeks inovativnosti za 2019. godinu“ koji je pripremila Svjetska organizacija za intelektualnu svojinu, Crna Gora je rangirana na 45. mjestu od 129 zemalja. Među odabranim indikatorima, kreativni rezultati su nam najbolje rangirani - po njima naša zemlja zauzima veoma visoku 26. poziciju.

Dakle, bogatstvo ljudskog potencijala koje drugi vide i prepoznaju, sada treba da stavimo u funkciju, i kroz viziju Ministarstva nauke, i drugih resora, pretočimo u dugoročne politike Vlade.

Sistemska podsticanje inovacija započeli smo tek nedavno, ali na konkretan način.

Ne samo studijama i strategijama, koje su takođe bile neophodne, već finansijskim izdvajanjima.

Ministarstvo nauke je u 2018. godini, putem konkursa dodijelilo grantove u pojedinačnom iznosu do 100.000 €. Inovativna zajednica, u kojoj su najaktivnija mala i srednja preduzeća, prepoznala je značaj ove podrške.

Uskoro ćemo imati i rezultate drugog ciklusa finansiranja. Kroz 20 podržanih projekata, u ukupnom iznosu od 1,5 miliona €, omogućeno je zapošljavanje visoko-kvalifikovanog kadra: oko 50 inženjera, programera, istraživača i stručnjaka sličnih profila, angažovano je na poslovima koji imaju obilježja atraktivnih razvojnih projekata.

Dakle, naši mladi stručnjaci radiće na novim sadržajima i kreacijama – ovdje, u Crnoj Gori.

Cilj je da bogati stvaralački i kreativni potencijal smjestimo u kontekst materijalizacije i stvaranja nove vrijednosti. Mi taj cilj dijelimo sa privredom kroz usmjeravanje naučnih i tehnoloških energija ka inovacijama za tržište, sa fokusom na izvoz znanja i novih proizvoda.

Donijeli smo Program podsticanja i pokrenuli nekoliko instrumenata podrške u okviru inovativnih *startupova*. Najznačajniji su programi za ubrzanje rasta inovacija u ranoj fazi razvoja. Dva takva programa uskoro kreću sa realizacijom.

Iako predvodi proces, nije Ministarstvo nauke jedino koje se bavi ovim razvojnim pitanjem. Uspješno je okončana i pilot faza programa „Kreativna Crna Gora“ pod okriljem Ministarstva kulture, putem koje se pokreću inovacije u kreativnim industrijama. Ovaj program sada prerasta u kontinuiranu aktivnost u kojoj ćemo kao država prepoznati epohu tehnološkog i

dizajnerskog umjetničkog izraza, i staviti je u kontekst ekonomskog razvoja i konkurentnosti Crne Gore.

Ministarstvo sporta i mladih je nakon pripremljenog Zakona o mladima formiralo normativni okvir za mobilnost mladih ljudi, njihovu integraciju u stvaralačke i ekonomske tokove. U tom kontekstu pokrenute su aktivnosti za formiranje omladinskih centara koji će biti jedna od baza za mlade ljude i dalje usmjeravanje našeg ljudskog potencijala kroz systemske politike.

Pored ova tri resora, Ministarstvo prosvjete nastavlja napore ka boljem obrazovanju, prilagođenom digitalnom dobu i globalnoj privredi.

Uspješan primjer je projekat sproveden u saradnji sa Britanskim savjetom „Škola za 21. vijek”, koji sam i lično podržao u okviru instrumenata koji mi stoje na raspolaganju. Prvi rezultati i u ovom domenu već su tu, jer naši najmlađi inovatori, iz šest škola, skreću pažnju na sebe kroz takmičenja i nagrade na nacionalnom i regionalnom nivou.

Ohrabruje iskazana sposobnost djece školskog uzrasta da teže digitalnim vještinama i programerskim znanjima, i na taj način bivaju najbolji garant našeg bržeg društvenog napretka.

U dijelu samih inovacija i podsticanja preduzetničkih ideja, prisutna je programska linija Ministarstva ekonomije za unapređenje inovativnosti. U 2019. godini ugovorena je podrška za 23 preduzeća, koja zapošljavaju 532 radnika. Izdvojeni iznos od svega 64 hiljade eura može se učiniti nedovoljnim, ali njegova svrha nije da omogući ekstraprofit, već da pošalje signal da su inovativni napori za unapređenje poslovanja prepozanti, i da će ostvareni rezultat biti podržan.

Za podršku inovacijama nijesmo postavljali ograničenja ni u mnogo složenijim fiskalnim okvirima. Sve ove aktivnosti nastaviće se i tokom 2020. godine.

Najbolja ilustracija ove riješenosti je i još jedno uvećanje budžeta Ministarstva nauke, predviđeno prijedlogom Zakona o budžetu za 2020. godinu. Gotovo milion eura više u odnosu na ovogodišnji, dobrim dijelom vezano je i za konkurs za sufinansiranje naučnoistraživačke i inovativne djelatnosti u 2020. godini i konkurs za razvoj *startupova*.

Uvaženi poslanici i uvažena poslanice,

Dozvolite mi da ovdje ukažem i na jednu bitnu promjenu u pristupu u odnosu na prethodni period.

Zahvaljujući predanom radu Ministarstva nauke, ali i izvanrednoj reakciji i konkretnom doprinosu naučne i privredne zajednice, ove godine smo donijeli Strategiju pametne specijalizacije. Dokument je fokusiran na privredni rast baziran na nauci i inovacijama, prvi je te vrste u regionu, i urađen je uz detaljne konsultacije sa nadležnim institucijama Evropske unije.

Definisali smo predstojeće aktivnosti i učinili ih konkretnim, konstituisali Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju kao tijelo koje treba da osnaži ovu politiku. Pred nama je i formiranje nove državne institucije koja bi sprovodila programe podrške inovacijama.

Naučna zajednica prepoznaje naše napore i zalaganja, i što je podjednako važno – prepoznaje ih i privreda. U odabranim prioritetnim oblastima, već se naziru prvi oblici saradnje.

Vlada je danas tu ne samo da postavlja strateške pravce djelovanje, nego i da daje konkretan i brz primjer svog novog pristupa.

U saradnji sa Univerzitetom Crne Gore osnovali smo Naučno-tehnološki park i pokrenuli adaptaciju zgrade u kampusu Univerziteta. To će biti baza za još bolji rad, privlačenje i sinergiju inovativnih kompanija, akademske zajednice, studenata, omladine i inovatora-pojedinača. Vjerujemo da ovo može biti dobar osnov i za privlačenje nove vrste stranih investicija.

Investicija u naučno-tehnološki park vrijedna je oko 12 miliona EUR, od čega je 4 miliona EUR već uloženo. Tokom naredne godine očekujemo da će najveći dio radova na adaptaciji biti završen.

Paralelno ulaganju u neophodnu infrastrukturu, radimo i na unapređenju zakonskog okvira. Za narednu godinu planirali smo donošenje posebnog zakona o podsticajima u naučnoj i inovacionoj djelatnosti. Sve pripreme su obavljene i radna grupa je počela sa radom. Namjera nam je da uvedemo poreske olakšice za inovativne *startupove* i preduzeća, smanjujući njihove troškove u fazama razvoja novih proizvoda. Takođe, želimo da ponudimo motivaciju za investitore koji ulažu u inovativne projekte.

Uvažena poslanice,

Konkretno i intenzivno radimo na jačanju našeg inovacionog ekosistema. Ne zato što je u pitanju lak posao sa brzim političkim rezultatima – jer on to nije.

Već zato što smo uvjereni da samo predanim radom možemo iskoristiti očigledne kadrovske potencijale mladih ljudi i naučnika, i učiniti da Crna Gora postane uspješna i prepoznata u svijetu inovacija.

Samo na taj način, naše prirodne resurse i turističku atraktivnost možemo iskoristiti kao argument više u kreiranju poželjnog mjesta za život, rad i kvalitetne investicije.

To će osnažiti odluke naših mladih i talentovanih ljudi da ostanu ovdje stvaraju svoju budućnost, prepoznajući da su sudionici savremenog jačanja države, naučno i preduzetnički.

Vlada na tom putu neće žaliti ni novca ni truda!

Hvala na pažnji.

Klub poslanika Demokratskog fronta

Milan Knežević

POSLANIČKO PITANJE

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Predsjedniku Vlade Crne Gore Dušku Markoviću postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Da li su istinite tvrdnje SDT-a da je tajkun Duško Knežević zajedno sa povezanim 79 fizičkih i 95 pravnih lica, utajio porez i transferisao oko 550 miliona evra za koje se sumnja da potiču iz nelegalnih aktivnosti?

Ako jesu, što ste Vi kao predsjednik Vlade u tri godine Vašeg mandata uradili da zaštitite ekonomski sistem države Crne Gore?

Obrazloženje ću dati na sjednici.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

ODGOVOR

Poslaniče Kneževiću,

Iako mi nije namjera da izbjegavam diskusiju sa Vama ili Vašim poslaničkim klubom, i dalje bilježimo praksu da poslanici Demokratskog fronta predsjedniku Vlade postavljaju pitanja koja nijesu iz nadležnosti Vlade, čime se zloupotrebljava institut Premijerskog sata, Predsjedniče, čime se zloupotrebljava institut Premijerskog sata.

Pitate me – jesu li istinite tvrdnje Specijalnog državnog tužilaštva da je u konkretnom predmetu došlo do utaje poreza kroz nelegalno poslovanje, odnosno do nezakonitog transfera novca!

Odgovor na to pitanje morate tražiti upravo od Specijalnog državnog tužilaštva, a ne od predsjednika Vlade.

Evo, ja sam ovdje svakih mjesec dana, a to ne znači da treba da me maltretirate neustavno. Niti znam niti mi je posao da znam šta u kojem krivično-pravnom predmetu ima status dokaza, šta tvrdnje, a šta je tačno a šta nije.

Ponoviću da Vlada nije nadležna da pokreće i sprovodi istrage, podiže i zastupa optužnice, vrši njihovu kontrolu, niti, naravno, da donosi presude.

Informacija koju ja imam, a imate je i vi, jeste da je Specijalno državno tužilaštvo, u konkretnom predmetu, donijelo naredbu o sprovođenju istrage protiv 79 fizičkih lica zbog krivičnih djela stvaranje kriminalne organizacije, pranja novca, utaja poreza i doprinosa i protiv 95 pravnih lica zbog istih krivičnih djela, kao i da je donijeta naredba o proširenju istrage.

Što se tiče drugog dijela vašeg pitanja, odnosno interesovanja o aktivnostima Vlade na zaštiti ekonomskog sistema države Crne Gore, odgovoriću Vam da smo unapređivali normativna rješenja, jačali institucije i davali akcenat boljoj kadrovskoj politici.

Da nijeste bojkotovali rad Skupštine, ne priznajući ni Parlament ni institucije, učestvovali biste u donošenju mnogih rješenja koja bi za cilj imala zaštitu ekonomskog sistema naše zemlje, a koje je predlagala upravo ova Vlada.

Vlada je dakle radila u vremenu kad vi nijeste, a da bi sistem učinili još otpornijim, utvrdili smo set zakona iz bankarskog sektora: Predlog zakona o kreditnim institucijama, Predlog zakona o

sanaciji kreditnih institucija, Predlog zakona o zaštiti depozita i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka.

Predložena zakonska rješenja predviđaju povećanje minimalnih kapitalnih zahtjeva za nove banke sa pet na sedam miliona eura.

Slabe banke će se rješavati kroz moderne instrumente rezolucije, a uspostaviće se sanacioni fond koji će omogućiti ranu pomoć problematičnim bankama pod striktnim uslovima.

Fond za zaštitu depozita će udvostručiti pokriće osiguranih depozita na 100.000 eura i postupno će skratiti vremenski limit za isplate osiguranim deponentima.

Sve ovo su elementi ukupne poslovne i materijalne sigurnosti svakog građanina, ali i preduzeća.

Sproveli smo institucionalnu reformu u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, tako da je sada ova nadležnost data Upravi policije.

Za ovaj model smo se odlučili jer smo prepoznali potrebu da na temeljit način unaprijedimo kapacitete i primjerimo ih potrebama društva. Uskoro će se na dnevnom redu Skupštine naći i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, jer ga je Vlada revnosno pripremila.

Takođe, svoje aktivnosti usmjerili smo na smanjenje poreskog duga, unapređenje mehanizama za njegovu naplatu i kreiranje politika koje će pospješiti ravnopravnost i uticati na smanjenje sive ekonomije.

Slušajte ovo gospodine Kneževiću.

U posljednje tri godine, prema podacima Poreske uprave, naplaćeno je 3 milijarde i 187 miliona eura prihoda, što u odnosu na plan za ovaj period predstavlja povećanje od 170 miliona eura. Zapišite i iskažite jednu vrstu poštovanja, iako to može biti politički neprijatno.

Pozitivni trendovi u naplati poreskog duga rezultat su intenzivnih aktivnosti organa i institucija u lancu fiskalne odgovornosti, na šta ukazuju i podaci o broju inspeksijskih kontrola koje su preduzimane.

Tokom 2017. godine sprovedeno je oko 2 i po hiljade potpunih kontrola, tokom 2018. godine 2.600, a u periodu januar – septembar 2019. godine broj potpunih kontrola koje je Poreska uprava sprovela prebacio je dvije hiljade.

Radili smo na stvaranju uslova za uspostavljanje novog sistema fiskalizacije u prometu roba i usluga, koji je osmišljen sa ciljem unapređenja kontrola transakcija, dodatnog smanjenja poreskog administriranja i stvaranja povoljnijih uslova za efikasno upravljanje kontrolama i postupcima prinudne naplate.

U tom kontekstu, Vlada je predložila Skupštini, a Skupština donijela Zakon o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga u julu ove godine. I radimo na stvaranju pretpostavki za njegovu implementaciju.

Dakle, uvaženi poslanice Kneževiću,

Državne institucije, u prvom redu Centralna banka Crne Gore, za šest mjeseci uspjele su da riješe problem sa dvije nesolidne banke u većinskom vlasništvu Atlas Grupe, tako što je uveden stečaj sa minimalnim uticajem na poreske obaveze od 0,4% BDP-a na centralnom nivou; zatim potpunim servisiranjem osiguranih deponenata, bez uticaja na finansijsku stabilnost i sad već očigledno, nepostojećim uticajem na bruto domaći proizvod Crne Gore.

Naš bankarski sistem u ovom momentu je visokolikvidan, solventan i stabilan, sa rekordno niskim nekvalitetnim kreditima.

Finansijski kapital na kraju 3. Kvartala a na nivou sistema od 13 banaka, u jednogodišnjem uporednom periodu porastao je za skoro 100 miliona eura i koeficijent solventnosti iznosi 19,59%.

Sa ovakvim rekordnim parametrima, bankarski sistem spremno dočekuje nezavisnu procjenu aktive koja će dati preciznu sliku o stabilnosti i kondiciji finansijskog sistema Crne Gore.

Ne možete ni Vi lično, a ni drugi, osporiti činjenicu da u ove tri godine naša ekonomija bilježi impozantan rast jer je rasla po prosječnoj stopi od 4,9 %, a to je rezultat osmišljenih i dosljednih politika Vlade, ali i doprinosa svih aktera koji učestvuju ekonomskom životu Crne Gore.

Hvala vam na pažnji!

Klub poslanika Socijaldemokratske partije

Ranko Krivokapić

POSLANIČKO PITANJE

Poštovani Predsjedniče Vlade,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam Vam sljedeće pitanje:

Nedavno objavljeni non paper - neformalni izvještaj Evropske komisije o Crnoj Gori za poglavlja 23 i 24 ukazuje na brojne probleme u integracionom procesu u ovim ključnim oblastima, zbog čega i suštinski nazadujemo. Suštinsko nazadovanje je kada odrađujete duže prvi dio procesa integracija, nego što je Hrvatskoj trebalo da završi čitav proces pregovaranja. To je nemjerljivi gubitak za živote građana, a dobitak za odmetnike od zakona.

Vladavina Ustava i zakona dominantno zavisi od političke volje, a vlast je upravo u tome najgora. Ta činjenica je i dovela do dijagnoze Evropske unije o „zarobljenoj državi“.

Pored ponavljanja starih deformacija imamo nove i sve direktnije i otvorenije kritike vezano za stanje u pravosuđu, Sudskom savjetu, kršenja Ustava oko trećeg mandata Predsjednice Vrhovnog suda, Agencije za borbu protiv korupcije, nezakonitom bogaćenju funkcionera, deficita u borbi protiv šverca cigareta, političkom uticaju na pravosuđe kroz određene Vladine

politike. O slobodi medija, Evropska unija i SAD su već direktno rekly kod nezakonitog smjenjivanja članova Savjeta, a sada je još jednom potencirana partijska operacija preuzimanja Javnog servisa.

Predsjedniče Vlade,

Nagovještava se novi pristup EU pregovorima o pristupanju, koji će srećom smanjiti prostor za simuliranje reformi, postrožiti kriterijume i zahtjeve kako bi više koristi od procesa imali građani, a ne najčešće neiskrene, političke elite koje ga vode. Da li ste svjesni nove dinamike u tom smislu i šta ćete, kao najodgovornija politička ličnost koja vodi unutrašnju i vanjsku politiku, preduzeti da Crna Gora izađe iz očiglednog produbljivanja političke nestabilnosti, negativnog ritma i suštinskog nazadovanja u ključnoj oblasti EU integracija koji, ukoliko se ovako nastavi, može rezultirati i formalnom blokadom procesa?

OBRAZLOŽENJE

Vlada, kao organ izvršne vlasti i Ustavom definisana da vodi unutrašnju i vanjsku politiku najodgovornija je za stanje u državi, stepen demokratije i vladavine prava, institucionalno povjerenje i ukupnost rezultata u svim oblastima.

Oblast vladavine prava je u okviru novog pristupa Evropske komisije prepoznata kao ključna, i od napretka u tim poglavljima zavisi ukupan napredak države u cjelokupnom procesu pregovora. Gotovo šest godina od kako smo počeli pregovore u ovim ključnim oblastima nema opipljivih pomaka što se potvrđuje činjenicom da za sve to vrijeme nijesmo dobili ni završna mjerila za zatvaranje poglavlja, što opet suštinski znači da nijesmo prešli ni polovinu puta kada je u pitanju ova ključna oblast.

Posljednji non paper samo naglašava nedostatak rezultata, kroz dramatično potenciranje novih krupnih izazova i problema koji zajedno sa, iz godine u godinu ponavljanim kritičkim ocjenama, u cjelini, daju jednu sumornu sliku vladavine prava u Crnoj Gori.

Uvjeren sam da je Vama jasno u kakvom se problemu nalazi država kada je u pitanju ova oblast i vjerujem da ste svjesni da je prošlo vrijeme kada su se reforme možda mogle i simulirati, a da to ne bude praćeno sankcijama.

Svjesni ste da je ton evropskih izvještaja prema Crnoj Gori sve direktniji, a da će u perspektivi biti sve više direktan, i da je stoga i uveden institut klauzule balansa kao mogućnost blokade procesa i kao kazna prema simulatorima reformi.

Stoga, ako ne bude političke volje kao do sada što je nije bilo, Crna Gora će nepovratno ući u spiralu permanentnog nazadovanja u EU integracijama, što je mnogima u Crnoj Gori, i pored deklarativnog zaklinjanja u EU standarde, očigledno interes. Zbog svega toga je na predsjedniku Vlade dodatna obaveza i odgovornost da iskoristi svoju Ustavnu poziciju, pokrene široku političku akciju, i da time pokaže da neće dozvoliti da bilo čiji pojedinačni i partijski

interesi budu iznad interesa Crne Gore i njene dugoročne stabilnosti. Put ka EU je najveći i najprogresivniji dio političko-ekonomskog života u Crnoj Gori.

ODGOVOR

Poslaniče Krivokapiću,

Non-Paper, odnosno nezvanični dokument Evropske Komisije, kao i svaki sličan dokument možemo posmatrati sa pozitivnom ili negativnom presumpcijom, jer on uvijek obuhvata i napredak i preostale izazove.

On je zapravo dokumentovana procjena stanja, koje ima svoju dinamiku i kontinuitet. Zato ga treba čitati u cjelosti, a ne samo ono što neko želi da vidi, a posebno da čuje.

Jer da je takvo čitanje moguće, i da od njega ima vajde, onda bih ja čitao o rezultatima i napretku, a ignorisao izazove i nedostatke. I tako – u ćorsokak.

Ne! Mi u Vladi na ovaj *Non-Paper* gledamo pozitivno i ocjenjujemo da je njime konstatovan jasan napredak u oblasti vladavine prava, ali istovremeno sa punom pažnjom i odgovornošću analiziramo svaki segment djelovanja u kojem nijesmo dobili pozitivnu ocjenu.

Da ne zaboravim - posebno ne stoji Vaša teza o „suštinskom nazadovanju”, koja se u dokumentu nigdje i ne spominje, a dali ste joj status dijagnoze. Naravno, na to imate pravo.

Šta zapravo prepoznaje ovaj dokument, u najkraćem se može ilustrovati kroz ocjene o napretku upravo u ključnim oblastima. Dakle, ocjena iz dokumenta:

- Radilo se na rješavanju preostalih izazova naznačenih u Izveštaju Evropske komisije za Crnu Goru za 2019. godinu i Zaključcima Savjeta EU od 18. juna 2019. naročito u ključnim oblastima slobode medija, borbe protiv korupcije i trgovine ljudima. Sljedeće:
- Snažnije učešće Crne Gore u međunarodnoj policijskoj saradnji rezultiralo je uspješnim operacijama protiv kriminalnih grupa, kako u zemlji tako i u inostranstvu. Vi ste u jednom trenutku, u slobodnom obrazloženju, rekli da se samo kriminalci hapse van Crne Gore, ali ne u Crnoj Gori.
- Uspostavljen je početni bilans ostvarenih rezultata u pogledu istraga, krivičnih gonjenja i pravosnažnih presuda u predmetima korupcije na visokom nivou.

Da idemo i detaljnije: prepoznaju se konkretne aktivnosti za smanjenje broja zaostalih predmeta u sudovima; nastavak snaženja i promocije alternativnog rješavanja sporova; ponavljanje pozitivnog trenda po pitanju izvršnih predmeta; poboljšanje kapaciteta Ombudsmana za postupanje po pritužbama i kvalitet i vidljivost njegovog rada.

Prepoznati su napori Crne Gore na zakonodavnom planu u medijskom sektoru; ponovljena je pozitivna ocjena o otvorenosti vlasti po pitanju LGBTI prava; konstatovano je da se razvija inicijalni bilans rezultata u domenu borbe protiv trgovine ljudima; konstatovane su mjere koje je Crna Gora preduzela po pitanju stvaranja uslova za formiranje zajedničkih istražnih timova kroz izmjene zakona; konstatovan je nastavak aktivne saradnje s Eurojustom; ponovljena su

pozitivna zapažanja u dijelu međunarodne policijske saradnje, kao i ocjena o trendu rasta zapljene droga.

Dakle, poslaniče Krivokapiću,

Ukoliko u navedenom ne vidimo ocjene koje govore u prilog napretku Crne Gore u sistemskim pitanjima, onda se ne želi prepoznati realnost, i to je zbilja razlog za zabrinutost – ali ne povodom *Non-Papera*, nego povodom naših unutrašnjih slabosti da prihvatimo realnost i činjenice, kakve god one bile.

Pored ovoga što sam istakao, na ruku nam ide i rječnik brojki koje potvrđuju da postoji bilans ostvarenih rezultata u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, što su dva ključna privremena mjerila u poglavljima 23 i 24. S tim u vezi:

- Ukupno 267 javnih funkcionera podnijelo je ostavku ili su razriješeni funkcije nakon Mišljenja i Odluka Agencije za sprječavanje korupcije (230 ostavki i 37 razrješenja); Zbog kršenja antikorupcijskih zakona podnijeto skoro 2000 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka u ukupnom iznosu novčanih kazni od skoro pola miliona eura.
- Kada govorimo o represiji, Specijalno državno tužilaštvo do danas je podiglo optužnice za koruptivna krivična djela zbog štete po Državu u vrijednosti od 100 miliona eura, što je u jednom dijelu rezultiralo i već pravosnažnim presudama protiv visokih funkcionera.

Podsjetiću da je Vlada ispunila sva privremena mjerila iz svoje nadležnosti u poglavljima 23 i 24, dakle da ponovim poslaniče Krivokapiću, Vlada ispunila sva privremena mjerila iz svoje nadležnosti u poglavljima 23 i 24, odnosno da ih u kontinuitetu ispunjava. Vaše obrazloženje uglavnom u pogledu nedostataka i slabosti se nije ticalo (prekid tona na snimku) vlasti, govorili ste o sudstvu, ja bih rekao, da budem slobodan, i o Parlamentu.

Podsjećam da je u ovom Domu, na predlog Vlade, usvojeno oko 70 reformskih zakona u oblasti vladavine prava, kako bi se stvorili neophodni uslovi za nesmetan rad institucija, u prvom redu Tužilaštva i Agencije za sprječavanje korupcije.

Sve ovo naravno ne znači da ne ostaju i nedostaci i izazovi, kao što sam rekao. E upravo tome i služe ovakvi dokumenti, i mi ih vidimo i kao uput šta i kako dalje, ali i kao potvrdu zrelosti u budućim fazama sprovođenja reformi.

Ponoviću i danas da u Evropsku uniju ne ulazi Vlada, već cijelo društvo, a na putu do članstva svaka grana vlasti treba da snosi svoj dio odgovornosti. Stoga i Vi preuzmite dio koji vam kao poslaniku pripada. I zbog toga sam rekao onu prethodnu ocjenu.

Biću slobodan da ocijenim da obrazloženje pitanja koje ste postavili na ovu temu ne odražava niti ono čemu kao poslanik i političar težite, niti iskazuje Vaš politički i funkcionalni potencijal. Jednostavno – od vas se očekuje i više i drugačije.

Zato pokrenite konkretne aktivnosti na jačanju skupštinskog dijaloga koji će dovesti do izbora Vrhovnog državnog tužioca; izbora članova Sudskog savjeta; unapređenja pozicije i

odgovornosti tužilaštva u okviru sistema; nastavka jačanja kredibilne uloge Agencije za sprječavanje korupcije.

To je u isključivoj nadležnosti Skupštine, i vidi se jednako kao i ono u nadležnosti Vlade kroz *Non-Paper* Evropske komisije na koji se pozivate.

Nije dobro kad se u Parlamentu, na ovako ozbiljnoj temi, koristi floskula: „zarobljena država”. Dakle, ohrabрили ste me spremnošću da na ovim pitanjima o kojima sam govorio, a koja su u izvornoj nadležnosti Parlamenta, vlast i opozicija nađu za istim stolom i pronađu adekvatna rješenja da bi otklanjali sistemske nedostatke o kojima ste Vi govorili poslaniče Krivokapiću.

Pročitajte detaljno ili *Non-Paper* ili Godišnji izvještaj Evropske komisije. Nigdje i ni na kojem mjestu se za Crnu Goru ne govori da je „zarobljena država”. Takve ocjene nema, poslaniče Krivokapiću, niti će je biti ako mi budemo radili svoj posao!

Kada govorimo o nagovještajima i eventualno novom pristupu Evropske unije, za sada smo na terenu predloga jedne države o kojem je tek pokrenuta diskusija među ostalim državama članicama. I vidjeli ste kako se to juče završilo.

Još uvijek je rano govoriti o mogućim uticajima pojedinačnih inicijativa na pregovarački proces Crne Gore.

I znajte da nemamo bojazni od bilo kojeg modela ili pristupa politici proširenja, ukoliko je takav pristup zasnovan na ostvarenim zaslugama i ukoliko u prvi plan stavlja kvalitet reformi.

Uvaženi poslaniče Krivokapiću,

Korektno bi bilo da i vi a ne samo predsjednik Vlade – javnosti saopštite da se EU već duže vrijeme suočava sa problemima koji zahtijevaju unutrašnju konsolidaciju, i da je to činjenica koju svi vidimo.

Kao i da mnoge ugledne članice Unije ne kriju da je Crna Gora zbog ostvarenog rezultata lider u procesu pristupanja, što nije nečiji subjektivni osjećaj, već činjenično stanje koje se ogleda u lako mjerljivim rezultatima.

Kažite i vi javnosti da je Crna Gora najviše napredovala u pregovorima, koji su, kao što znate, vođeni po, najstrožem modelu do sada, fokusiranom na najzahtjevnija poglavlja 23 i 24. Ono što je radila Hrvatska u završnoj fazi vladavine prava je mlijeko i voda u odnosu na uslove i kriterijume po kojima smo mi otpočeli pregovore sa vladavinom prava u centru čitavoga procesa. Kažite da ste u tom procesu koji danas osuđujete i kritikujete, makar pola vremena i Vi lično učestvovali kao šef najviše grane vlasti. Naravno, to veoma cijenim i poštujem.

Zaključujem jasnim uvjerenjem da Vlada neće Crnu Goru dovesti do nazadovanja u vladavini prava, a Vas i Vaše kolege još jednom pozivam da pokažete potreban nivo odgovornosti i pređete na konkretno djelovanje. Nemojte da građanima dajemo lažnu sliku i plašimo ih prestankom interesa EU za proširenje; zaustavljanjem pregovora zbog navodnog izostanka rezultata na strani Crne Gore, i promovisanjem alternativa procesu integracija – već da zajedno nastavimo reforme i rezultatom i još snažnijom dinamikom skrenemo pažnju na sebe i ukažemo da je za Crnu Goru Evropska unija jedini put i jedini izbor.

Uvaženi poslaniče,

Naši rezultati neće nikad biti povod za bilo kakvo zaustavljanje procesa pristupanja, a trenutni izazovi i promišljanja u okviru Unije ne utiču na našu punu posvećenost nastavku reformi.

Umjesto pesimističnog tumačenja *Non-Papera*, i trošenja energije na najcrnije scenarije, dajte da uložimo sebe i svoje iskustvo u dalji napredak i razvoj zemlje. Tu priliku imamo i nemojmo je propustiti.

Hvala na pažnji.

Klub poslanika Bošnjačke stranke, koalicije „Shqiptaret te vendosur – Albanci odlučno” – Forca, DUA i AA i Hrvatske građanske inicijative

Ervin Ibrahimović

POSLANIČKO PITANJE

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam sljedeće pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore, gospodinu Dušku Markoviću:

Da li i na koji način Vlada i resorno ministarstvo planiraju poboljšati zastupljenost Bošnjaka u programskoj i kadrovdskoj strukturi Javnog servisa Crne Gore?

OBRAZLOŽENJE

Crna Gora kao primjer multietničkog i multivjerskog sklada treba da nastavi kao i svaka moderna država da konstantno ulaže napore ka zdravom funkcionisanju multinacionalne zajednice. Smatram da je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke, omogućiti uslove i ozakoniti standarde podjednake za sve građane. Moramo pratiti preporuke Evropske komisije, naročito u posljednjem izvještaju o sprovođenju Okvirne konvencije za zaštitu manjina u pravcu poštovanja principa srazmjerne zastupljenosti na svim nivoima.

Nacionalni Javni servis bi trebalo da bude jedan od ključnih promotera očuvanja i unapređenja identiteta i nacionalne samobitnosti svih naroda u Crnoj Gori, s krajnjim ciljem ostvarivanja građanske ravnopravnosti.

ODGOVOR

Poštovani poslaniče Ibrahimoviću,

Odgovor na Vaše pitanje otvara kontekst sagledavanja teme koja je vrlo afirmativna za Crnu Goru – a to su međunacionalni i međuvjerski odnosi unutar crnogorskog društva.

Kako i sami ocjenjujete – Crna Gora je jedinstven primjer multinacionalnog i multivjerskog sklada. A društvena kohezija te vrste predstavljala je i danas predstavlja čvrstu osnovu sveukupnog napretka Crne Gore.

Da podsjetim da tradicija dobrih međunacionalnih i međuvjerskih odnosa seže u epohu nakon Berlinskog kongresa, i u vrijeme donošenja Ustava Knjaževine Crne Gore iz 1905. godine, kada je naša zemlja, kao nijedna druga država u okruženju, institucionalizovala odnose sa vjerskim zajednicama i uspostavila mehanizme državne zaštite pripadnika manjinskih naroda.

U dinamici izazovnih društvenih okolnosti, uspijevali smo da u kontinuitetu unapređujemo međunacionalne i međuvjerske odnose, i obogaćujemo njihov sadržaj.

Crna Gora kao građanska država Ustavom je proklamovala posebne mehanizme zaštite manjinskih prava, koji svoju garanciju zadobijaju ne samo kroz krovni pravni standard, već po dubini, kroz djelovanje državnih organa i institucija.

Danas se u Crnoj Gori zaštitom prava i unapređenjem položaja manjina, i to pod okriljem Države, bave državni organi i nekoliko značajnih institucija i tijela – od Ministarstva za ljudska i manjinska prava, preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina, do posebnih savjeta i tijela manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

I ne manje važno – Budžetom Crne Gore na godišnjem nivou se za funkcionisanje ovih institucija, i realizaciju brojnih programskih aktivnosti, opredjeljuje preko pet miliona eura.

Ilustracije radi – u mandatu ove Vlade, preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava realizovano je 386 projekta čija vrijednost iznosi skoro 2,5 milona eura.

Za Centar za razvoj i očuvanje kulture manjina svakogodišnje se opredjeljuje više od 300 hiljada eura, a nacionalni savjeti dobijaju 600 hiljada eura na godišnjem nivou.

Vlada je u julu ove godine donijela Strategiju manjinske politike 2019-2023. koja znači nastavak afirmacije multikulturnog bogatstva Crne Gore, uz očuvanje i promociju identiteta manjina.

Ove činjenice jasno ukazuju na stepen posvećenosti države Crne Gore zaštiti i unapređenju pripadnika brojčano manjih nacionalnih zajednica.

Uvaženi Poslaniče Ibrahimoviću,

Kao što vidimo, samo jedan od mehanizama zaštite i afirmacije manjinskih naroda i zajednica je i pravo na informisanje na jezicima manjinskih nacionalnih zajednica.

Razumijem Vašu motivaciju da otvorite ovu temu, kao i poslaničku obavezu da našim građanima približimo svako pitanje od njihovog i zajedničkog interesa. Međutim, Vlada nema nadležnosti u oblasti donošenja odluka, kreiranja programskih sadržaja, niti kadrovskih politika Javnog servisa.

Posebno je Zakonom o nacionalnom javnom emiteru i internim aktima Radio televizije Crne Gore demokratski učvršćena njena nezavisnost uređivanja programa, određivanja sadržaja i vođenja kadrovske politike.

S druge strane, Vlada obezbjeđuje nazivno i rekao bih izdašno finansiranje Radio televizije Crne Gore, u skladu sa Zakonom. Budžet javnog servisa uvećali smo gotovo za 20% u odnosu na 2018. godinu, i iznosiće skoro 15 miliona eura.

Takođe, Vlada je posvećena i ostvarivanju odgovarajućih pretpostavki za profesionalizaciju medijskog prostora, njegovo unapređenje, te podsticanje medijskog pluralizma.

Kao što vidite, nadležnosti Radio televizije Crne Gore imaju najveći stepen političke, institucionalne i finansijske nezavisnosti.

Postoje obaveze Javnog servisa o programskoj zastupljenosti svih subjekata društva, te u tom kontekstu i prava na zaštitu identiteta i nacionalne samobitnosti svih naroda u Crnoj Gori.

Radio-televizija Crne Gore dužna je da proizvodi i emituje programske sadržaje koji promovišu multikulturalnost, multietničnost i multivjerski karakter Crne Gore, sadržaje koji doprinose poštovanju i ostvarivanju koncepta građanskog društva. Na taj način stvaraju se pretpostavke za djelovanje usklađeno sa međunarodnim standardima koje pominjete u obrazloženju pitanja.

Sa svoje strane, Vlada je shodno aktuelnoj reviziji medijskog zakonodavstva i usklađivanju sa međunarodnim standardima, nedavno utvrdila Predlog zakona o Radio televiziji Crne Gore koji je utemeljen na najvišim garancijama političke, institucionalne i finansijske nezavisnosti javnog servisa. Sada je stvar u rukama parlamenta.

Ovaj zakonski predlog je u trostrukom ekspertskom monitoringu Savjeta Evrope i Evropske komisije ocijenjen kao „u potpunosti usaglašen sa standardima Savjeta Evrope“.

Čujem drugačije intonacije posebno kroz rad posebnog odbora.

Poslaniče Ibrahimoviću,

Nema razloga da, bez miješanja i komentarisanja uređivačke i kadrovske politike, ne istaknem i ne afirmišem da u programskoj aktivnosti Radio televizije Crne Gore registrujem više emisija koje su namijenjene pripadnicima manjinskih nacionalnih zajednica. Neke od njih emituju se i na manjinskim jezicima, što je još jedna potvrda svega prethodno kazanog na ovu temu.

Ti programi nijesu namijenjeni samo informisanju manjinskih naroda, već očuvanju njihove kulture, tradicije i istorije, pa se može kazati da programskom strukturom doprinose svojoj namjeni.

Kazaću i da kadrovska politika zaposlenih u Radio televiziji Crne Gore, saglasno pravilima, treba da se utvrđuje po jasno definisanoj zakonskoj proceduri, na osnovu javnog konkursa i uz kriterijume stručnosti, profesionalnosti i odgovarajućeg iskustva.

Na kraju, slažem se sa Vama, gospodine Ibrahimoviću, da u kontinuitetu treba unapređivati status pripadnika manjinskih zajednica, i svih građana Crne Gore, jer je to preduslov društvene kohezije i prosperiteta naše zemlje u cjelini.

Zahvaljujem na pažnji.

Klub poslanika SNP - DEMOS

Miodrag Lekić

POSLANIČKO PITANJE

Polazeći od bazičnog stava da društvene procese treba usmjeravati, ne prema pojedinačnim i grupnim interesima, već prema vrijednostima i pravilima demokratske i pravne države – postavljam Vam pitanje, u tri elementa, o skandalu stambene korupcije i vaših namjera s tim u vezi:

Da li ćete, predsjedniče Vlade, preduzeti konkretnu akciju preispitivanja i ukidanja neustavnih i nemoralnih odluka u partijsko-klanovsko-funkcionerskoj strukturi o dodjeljivanju stanova i kredita, u nekim slučajevima po drugi, treći, četvrti put, pod uslovima koji ni blizu ne važe za građane ove zemlje?

Ili ćete se oglušiti na ogromno nezadovoljstvo građana zbog skandala stambene korupcije i na nepodnošljivu lakoću drskih pohlepa u političko-trgovačkoj koaliciji na vlasti?

Da li Vas na akciju suspendovanja ovog udruženog i realizovanog poduhvata stambene korupcije obavezuje i činjenica da se tom materijom na kritički i eksplicitan način bavi EU pa i u posljednjem dokumentu, što sve, možda i po želji nekih u ovdašnjoj vladajućoj strukturi, nas udaljuje od višestrukih benefita pune integracije Crne Gore u Evropsku uniju?

OBRAZLOŽENJE

U duboko degenerativnom momentu crnogorskog društva kojeg karakterišu pojačani, zapravo permanentni skandali institucionalno-korupcionaškog karaktera posebno mjesto ima stambena korupcija.

Posljedice toga su na unutrašnjem i spoljnom planu.

Pošto se radi o neustavnom činu koji direktno negira ustavni princip jednakosti građana, čitav postupak dodjele stanova i kredita, u više slučajeva i po nekoliko puta, govori ne samo o stepenu otuđenosti vladajuće elite već nažlost ima elemente udruženog poduhvata državne korupcije.

Valja precizirati da se u čitavom skandalu ne radi o dodijeli stanova zaposlenim u upravi nego funkcionerima koji su u nekoj formi političkog miraza dobijali stanove i kredite po povlašćenim uslovima.

Drugo preciziranje ukazuje da inicijativa za preispitivanje i ukidanje pomenutih odluka o neustavnoj i nemoralnoj dodjeli stanova nije težnja ka suspendovanju prava građana na ostvarivanje povoljnijih materijalnih uslova, pa i bogatstva, ako se to ostvaruje ličnim, stručnim, odgovornim radom prije svega u proizvodnji što rezultira povećanjem zaposlenosti i stvaranjem nove vrijednosti - sve to uz plaćanje državi poreza i doprinosa.

U aktuelnoj stambenoj korupciji se radi o suprotnom, dakle – privilegovanom poklanjanju stanova i kredita kao oblika parazitske rente za funkcionersko- klijentelističko-koalicionu strukturu, i to novcem građana.

Povodom ove neslavne teme treba podsjetiti da je premijer Marković napravio određeni potez koji bi se mogao okvalifikovati i kao demokratski prihvatanjem javnog zahtijeva opozicionog poslanika Rudovića da se objavi spisak funkcionera- dobitnika stanova i kredita u periodu trajanja vlade na čijem je čelu.

Izostalo je slično odobrenje spiska dobitnika stanova i kredita prethodnog premijera Mila Đukanovića koji nije udostojio javnost ni osvrta o istoj temi, niti o njegovoj odgovornosti u prethodnoj fazi stambene korupcije.

Postavljeno pitanje nema za primarni cilj javno i podrazumjevajuće sučeljavanje stavova na sjednici Skupštine, već se radi o zahtjevu premijeru Markoviću da shodno velikim nadležnostima i odgovornostima, prije svega iz članova 100 stavova 1 i 2 Ustava zemlje pokrene akciju sprečavanja konkretnih slučajeva institucionalne korupcije, koju prati takođe institucionalna nemoć, u državi.

Molim odgovor u pisanoj formi.

ODGOVOR

Poslaniče Lekiću,

Na samom početku da otklonimo možda jednu nedoumicu, možda je prisutna, možda i nije. O ovom pitanju se sada razgovara, kako da kažemo, o novitetu u sistemu koji je zloupotrijebljen i degradiran. Međutim, stambena politika u Crnoj Gori od strane Vlade i državnih organa postoji odavno, a Vi i ja je pamtimo takođe, i sami ste rekli i u jednom trenutku smo bili u istoj Vladi. Takođe se slažem da ta politika nije imala karakter, sadržaj današnjih propisa koji tu stambenu politiku, definišu.

S druge strane, ipak se ne mogu složiti sa Vama da postoji zavjera, kada je ova tema u pitanju, protiv demokratije i same države koja se ostvaruje kroz materijalnu pomoć zaposlenima za rješavanje stambenih potreba. Ja mislim da te zavjere nema.

Nema „partijsko-klanovsko-funkcionerske strukture“ kako ste i sami rekli. Rekao bih da nema ni „funkcionersko-klijentelističko-koalicione strukture“, koju ste takođe stavili u kontekst ovog pitanja, ili nekom drugom već sintagmom koju ste koristili.

Ono čega ima – jeste stambena politika koja je pokazala određene slabosti i nedostatke.

I ono čega takođe ima jeste i što postoji jesu demokratske institucije koje će time baviti ili će se morati time baviti.

Takođe, postoji i predsjednik Vlade koji je objelodanio , kao i što ste sami rekli, tražene podatke. Ne zbog nekog eskluзивiteta i pritiska nego zbog toga što su to bili inače javni podaci

i zbog toga što mi je to zakonska obaveza. Ali istovremeno to je i prilika da svi evidentiramo slabosti i propuste i da pokušamo da rješavanje stambenih pitanja definišemo na način da ono ne bude privilegija već zaista rezultat potrebe, bez obzira da li se radi o državnom službeniku ili funkcioneru. Tu se ne slažemo. U svim sistemima i u svim vladama su se rješavale stambene potrebe i funkcionera. Vjerovatno u drugačijem postupku i na drugačiji način.

Dakle, tu sam, kao i što ste sami rekli, ne samo na ovom pitanju nego i na svim drugim pitanjima da govorim otvoreno o svemu jer nemam šta da krijem.

Naravno, uvijek imam potrebu da dosta toga kažem, nekada možda direktno i oštro, pa to djeluje grubo i neprihvatljivo ali nema razloga da mijenjam svoj pristup jer ni Vi niste nježni u saopštavanju Vaših stavova.

Mislim da generalno to može da djeluje, problematično, ali suštinski vjerujem, može suštinski da dà veći doprinos nego da napravi zabunu ili prazan korak.

Dakle, želim takođe da Vas podsjetim, a pitali ste me da li sam nešto preduzeo i da li sam spreman da preduzmem određene korake na ovom pitanju. Javnost je obaviještena, a vjerujem da ste i Vi to registrovali da je Vlada prihvatila inicijativu Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije o potrebi sačinjavanja detaljne analize pravnog okvira kojim je uređeno pitanje rješavanja stambenih potreba funkcionera i državnih službenika i namještenika, radi predlaganja izmjena i dopuna relevantnih pravnih propisa.

Ti propisi nijesu *ad-hock*, kao što znate, Vlade nego su propisi Skupštine. Dva zakona koja ova, ne znam možda ne ovaj saziv ili neki drugi, usvojila i odlukâ koje proizilaze iz tih zakona kako bi se ovo pitanje uredilo.

Dakle, tragom navedene inicijative, izvršena je preliminarna analiza pravnog okvira kojim se uređuje način i postupak rješavanja stambenih potreba funkcionera i državnih službenika i namještenika, kao i odluke Vlade kao pravnog osnova.

S tim u vezi, prihvaćena je preporuka Agencije da se preispita i dopuni važeći okvir kojim je uređeno ovo pitanje, kao što sam ovaj rekao, a posebno u dijelu da ne dolazi do preklapanja procedura i odluka i na neki način uticaja jedne grane vlasti na drugu. Evropska komisija je u svom izvještaju samo u jednoj polurečenici taj segment dohvatila. Imao sam prilike da ga pogledam, da se govori o tome da državni tužioci i sudije dobijaju stan čak ne kažu od Vlade nego od države, dobijaju od države i da u odnosu na to ima nekih prigovora. To je jedna rečenica. Mislim da je to bila više potreba zbog velike da kažemo medijske, političke kampanje, uloge civilnog sektora da odgovori tom zahtjevu.

Znači, danas je u toku i komunikacija sa predstavnicima Agencije, sa ciljem da zajednička Radna grupa pripremi i Vladi predloži izmjene i dopune relevantnih propisa.

A aktivnostima se koordinira sa najvišeg nivoa, odnosno od strane potpredsjednika Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku. I, evo samo toliko o onome što je Vlada uradila u odnosu na ovaj novi momenat. Vjerovatno ćete reći da nije dovoljno, da nije saglasno sa onim kako Vi mislite da to treba rješavati, ali ipak smo odreagovali u nekom smislu, na način na koji smo procijenili da je najcjelishodnije.

Nema, dakle, potrebe da institut Premijerskog sata koristimo samo za ekskluzivna ispostavljanja zahtjeva meni, jer sam ovdje kao i što ste sami rekli često ali sam i veoma spreman da sučeljavamo stavove i da sučeljavanjem tih stavova dolazimo do najboljeg ishodišta i do najboljih odluka. Zbog toga, takođe vrlo je da kažem upitno, da li predsjednika Vlade treba podučavati nadležnosti njegovim, i nadležnostima Vlade jer se podrazumijeva da ih znam kada sam već ovu dužnost preuzeo.

Dakle uvijek me imate kao sagovornika koji ne odlučuje prijekom riječju i prijekim sudovima već grešku posmatra kao pouku i nauku da se one otklanjaju. Vjerujem da je i u malom društvu to dobar model. Lako je čovjeka obilježiti, lako ga je javno osuditi, ali onda je tom čovjeku mnogo teže da hoda kroz život. A on nije kratak iako bi valjalo da je duži. Dakle, mi koji smo donosioci odluka i u političkom životu ljude koje griješe, a to je premisa i ključnih sistemskih zakona u oblasti pravosuđa i krivičnoga prava, da grešniku damo priliku da živi i da se ispravi, da bude koristan član društva, a ne teret. Dakle, i ako je Vlada pogriješila i ako su institucije pogriješile – ispravićemo tu grešku. Ja mislim da je ovo politika koja je neophodna, da ova politika mora obuhvatiti i državne službenike i funkcionere, ali ona mora biti javna, ona mora biti transparentna i ona ne smije biti zloupotrijebljena. Za sve što je bilo u mandatu ove Vlade, ako su takve greške postojale, ako je iza njih stojao korupcionaški pristup, onda nemojte tražiti odgovornost u tim ljudima. Ja sam odgovoran za to i spreman sam da se sa tom odgovornošću ponesem.

Hvala Vam na pažnji.

Klub poslanika Socijaldemokrate i Liberalna partija Crne Gore

Andrija Popović

POSLANIČKO PITANJE

Da li je Vlada zadovoljna efektima aktuelne politike u oblasti rješavanja stambenih pitanja zaposlenih u javnom sektoru, i da li je analizirano eventualno definisanje novih modela koji bi unaprijedili ovaj veoma važan segment u životu svakog zaposlenog odnosno njegove porodice, sa posebnim akcentom na aktuelno rješavanje stambenih pitanja funkcionera sve tri grane vlasti, koje sa pravom najviše zanima javnost?

OBRAZLOŽENJE

Ne treba posebno naglašavati da je stanovanje jedna od osnovnih, rekao bih egzistencijalnih potreba čovjeka. Ustav Crne Gore ne uređuje direktno pravo na stan, niti definiše javni interes u ovoj oblasti, ali naša država kao potpisnica različitih međunarodnih ugovora i konvencija koje se tiču prava na stan ovom pitanju mora da pristupi u skladu sa preuzetim obavezama.

Svjesni smo da stan ima i izraziti ekonomski značaj kao nepokretno dobro velike vrijednosti, koje u fazi izgradnje podstiče proizvodnju i zapošljavanje, a u fazi eksploatacije doprinosi povećanju produktivnosti rada, stvaranjem boljih uslova za život i osjećaja životnog

zadovoljstva građana. Stoga stanovanje zavređuje posebnu pažnju cjelokupne zajednice, kao i posebno pažljiv pristup i uspješne stambene politike.

U posljednje vrijeme, svjedoci smo nezapamćenog nivoa medijske i pažnje javnosti povodom objavljivanja spiska funkcionera koji su ostvarili benefite po osnovu Odluke o načinu i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba funkcionera. Zahvaljujući Vama Premijeru i pravu javnosti da zna objavljen je spisak 96 funkcionera koji su u mandatu ove Vlade dobili stan ili kredit po veoma povoljnim uslovima. Radi se o 67 funkcionera izvršne vlasti, 7 funkcionera zakonodavne i 22 funkcionera sudske vlasti. Ima li Vlada jasan zakonodavni okvir koji državi, kao poslodavcu, omogućava da pristupi rješavanju stambenih potreba ne samo funkcionera, već svih zaposlenika iz javnog sektora. U javnosti se stekao utisak da određene mjere i aktivnosti ukupne stambene politike nijesu dobro izbalansirane.

Naime, i pored evidentnog ekonomskog rasta koji naša država bilježi u proteklom periodu, kao i pored velikog broja stambenih programa i različitih povoljnosti koje obezbjeđuju sindikalna udruženja, stambeni fondovi i lokalne samouprave kroz projekte socijalnog stanovanja, zadovoljenje stambenih potreba za ne mali broj stanovnika i dalje predstavlja izazov.

Podsjetio bih da se sa reformom stambene politike na ovim prostorima započelo još 1990. godine donošenjem Zakona o stambenim odnosima, a nastavilo daljim mjerama koje zapravo i dalje traju i čija je orijentacija na postepenom povlačenju države iz oblasti stanovanja i većem učešću tržišnih mehanizama u ovom sektoru.

Trenutno stanje je takvo da na nacionalnom nivou i dalje funkcioniše Crnogorski fond za solidarnu stambenu izgradnju u kojem su prilikom njegovog osnivanja učešće uzeli Vlada, Savez sindikata Crne Gore i Unija poslodavaca, koja je nedavno iz ovog fonda istupila.

Građevinari se u oblasti stanogradnje, sasvim očekivano, vode svojim kratkoročnim interesima, a vođenje stambene politike na lokalnom nivou i dalje nije adekvatno institucionalno unaprijeđeno. Samo mali broj opština osnovao je posebne institucije u čijoj je nadležnosti stambena politika, kao i održavanje stambenog fonda.

Imajući sve ovo u vidu, smatram da je izuzetno važno čuti kakvo je viđenje Vlade o efektima dosadašnje stambene politike kao dijelu ekonomske i socijalne politike u Crnoj Gori.

ODGOVOR

Uvaženi poslaniče Popoviću,

Zahvaljujem na postavljenom pitanju. Cijenim da ugao koji ste zauzeli prepoznajući potrebu građana, posebno onih zaposlenih u javnoj upravi, da sa mogućnostima usklade egzistencijalnu potrebu rješavanja stambenog pitanja, na najbolji način doprinosi raspravi ali i budućem kvalitetu naših politika.

I to u prvom redu stambenoj politici.

Dozvolite da na samom početku učinim jedan opšti komentar – a to je da ova Vlada ubrzan razvoj ne vidi kao cilj, već kao normu i mjeru zadovoljstva naših građana. I zato vjerujem da smo kontinuiranim ekonomskim rastom u dosadašnjem trajanju mandata, ali i preduzimanjem mjera koje će svoje ishodište imati kroz realizaciju Budžeta za 2020. godinu, pokazali u kom pravcu želimo da trasiramo dalji razvoj.

A to je pored ostalog – da konkretizujem – ulaganje u zdravstvo i obrazovanje.

I to ne samo sektorski već prvenstveno kadrovski, u cilju unapređenja položaja zaposlenih u ovim vitalnim resorima.

Ipak napredak ne možemo i nećemo temeljiti na mojoj generaciji jer to nije ni prirodno ni poželjno. Već na mladima za čiju se pažnju i naklonost moramo boriti sa razvijenim i moćnijim ekonomijama od naše.

Stoga sam čvrsto uvjeren da kroz postepeno povećanje životnog standarda određena zanimanja možemo učiniti atraktivnijim, a olakšicama u pogledu rješavanja stambenih pitanja, vremenom postati konkurentniji za sve mlade ljude koji će se odlučivati da profesionalnu i porodičnu budućnost vežu upravo za svoju zemlju – za Crnu Goru.

Naime, želimo da kreiramo program kojim bismo dobrim studentima, uspješnim mladim stručnjacima, kandidatima za određena tražena radna mjesta, ponudili stambeno zbrinjavanje već na početku karijere, sa mogućnošću povoljnog trajnog rješenja stambenog pitanja nakon određenog broja godina službe i to, naravno, ne samo u Podgorici, već širom Crne Gore.

Ovo bi trebalo da bude potpuno nov model koji ne bi imao nikakve veze sa dosadašnjim fondovima, zadrugama i partikularnim rješenjima. Vjerujem da bismo tokom naredne godine mogli imati i prve, konkretne rezultate. To je ovo o čemu sam govorio i u polemici sa poslanikom Lekićem. Ali, istovremeno želim da kažem da i na ovom projektu i pristupu intenzivno radimo sa našim socijalnim partnerima, dakle, sindikatima prije svega.

Poslaniče Popoviću,

U vezi sa Vašim pitanjem, nešto konkretnije od riječi kazaće same cifre.

Naime, u cilju podrške stambene politike, od početka mandata do danas, Vlada je izdvojila skoro 11 miliona eura budžetskih sredstava. Ona su kanalisana kroz više instrumenata i sektorskih stambenih programa, od kojih ću pomenuti samo najznačajnije.

Kroz projekte stambene zadruge „Solidarno“ za zaposlene u prosvjeti od njenog osnivanja 2002. godine do danas je, uz podršku Vlade, izgrađeno i predato na korišćenje preko 700 stambenih jedinica u 12 opština.

Od toga je samo u posljednje 3 godine izgrađeno preko 200 stanova, dok je još 159 u izgradnji, a dodatno je još i 100 lica riješilo stambeno pitanje putem povoljnih kredita.

Za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu, Vlada je u ovom mandatu izdvojila sredstva u iznosu od 1,5 miliona eura, koja su uložena u izgradnju 167 stambenih jedinica u Podgorici i Nikšiću, kroz aktivnosti stambene zadruge „Zdravstvo“. Od svog osnivanja, ova zadruga je obezbijedila krov nad glavom za 322 porodice zaposlenih u zdravstvu.

Benefite ovakve stambene politike osjetili su i pripadnici Vojske Crne Gore, kojih je 155 u prethodne dvije godine riješilo stambeno pitanje kroz djelovanje stambene zadruge „Odbrana“, dok je u pripremi realizacija projekta sa još 68 stanova u Danilovgradu. Za ove potrebe Ministarstvo odbrane izdvojilo je preko milion eura.

Za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u bezbjednosnim institucijama od decembra 2016. godine do danas uloženo je 3,7 miliona eura, od čega je učešće Vlade i MUP-a skoro 2 miliona.

Djelovanjem ovog sindikata stambeno pitanje je riješilo 992 pripadnika MUP-a i Uprave policije.

Nijesu samo zaposleni u javnoj upravi bili u fokusu ove Vlade, već je vođeno računa i o starijoj populaciji, pa su tako, uz finansijsku podršku Ministarstva rada i socijalnog staranja i Fonda PIO, u ovom mandatu, za rješavanje stambenih pitanja penzionera izgrađene 4 stambene zgrade sa 271-om stambenom jedinicom, vrijednosti skoro 7 miliona eura.

Kroz Regionalni stambeni program, za raseljena i interno raseljena lica, koji se implementira uz podršku Banke za razvoj Savjeta Evrope, od kraja 2016. godine do danas izgrađeno je 120 stambenih jedinica na Kampu Konik i 94 stambene jedinice u opštini Berane.

Posvećena je pažnja i stambenim potrebama mladih, pa su tako u sklopu višegodišnjeg projekta 1000 plus koji sprovodi Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope do sada ukupno 1162-je pretežno mlade porodice iz državne uprave, ali i van nje, riješile stambeno pitanje.

U pripremi je i četvrta faza ovog projekta gdje će prema procjenama još oko 400 crnogorskih domaćinstava riješiti stambeno pitanje.

Dakle, uvaženi poslaniče,

Da ne ostanem dužan - kada je u pitanju rješavanje stambenih pitanja funkcionera, želim prije svega da naglasim da u Crnoj Gori postoji jasan zakonodavni okvir koji državi, kao poslodavcu, omogućava da pristupi rješavanju stambenih potreba svih zaposlenika iz javnog sektora, bili oni službenici ili funkcioneri.

Međutim, iako je svaka odluka bila zasnovana na propisu, ne može se reći da je taj okvir funkcionisao besprijekorno.

Upravo zbog toga što ova Vlada sprovodi odgovornu i dosljednu stambenu politiku, pažljivo pratimo efekte sadašnjeg modela i tražimo prostor za unapređenja.

U prvom redu, uočeno je da ustanovljenom modelu rješavanja stambenih potreba u javnoj upravi nedostaju čvršći elementi kontrole, što otvara mogućnost za određene zloupotrebe koje se tiču upravo postupaka krajnjih korisnika.

Takve devijacije mogu dovesti do obesmišljavanja humane i ispravne namjere Vlade, koja iza ovakvog modela stoji.

O preduzetim aktivnostima, kao što sam već rekao, govorio sam i u odgovoru poslaniku Lekiću.

Na kraju i sam, kao i svekolika javnost, sa nestrpljenjem od ovog Doma, i od vas poslanika, očekujem predloge i mjere u pravcu unapređenja stambene politike, kao okosnice još boljeg budućeg standarda zaposlenih.

Hvala na pažnji!

Posebni klub poslanika

Goran Danilović

POSLANIČKO PITANJE

Na osnovu Poslovnika Skupštine Crne Gore, član 187, u ime Posebnog kluba poslanika, postavljam pitanje premijeru Dušku Markoviću:

U kojem mjesecu iduće godine planirate otvaranje dijela autoputa Podgorica – Mateševo i da li će to podrazumijevati završne radove u potpunom obimu na petlji Smokovac?

Istovremeno tražimo i odgovor na pitanje kada se planira nastavak radova od Mateševa do Boljara i kako će se taj projekat finansirati?

ODGOVOR

Ne znam, u dilemi sam da li da pročitam pripremljeni odgovor jer sam razumio da je pitanje poslanika Danilovića zaista usmjereno na, da kažemo, taj najveći istorijski građevinski poduhvat u Crnoj Gori od kad ona postoji i sasvim sam siguran sa benefitima koji će biti daleko veći budućim generacijama nego našim. I vjerujem da će ti benefiti i ti rezultati tog puta i naravno ne samo ove prve prioritetne dionice nego cijelog autoputa biti ponos Crnoj Gori za njenu ekonomiju i njen razvoj i kvalitet života u Crnoj Gori.

Vjerovao sam da Vi kao poslanik koji dolazi sa sjevera, kao što dolazim i ja sa sjevera nemate nikakvu dilemu oko toga. Slažući se sa Vama da je bilo teških izazova u procesu donošenja investicione odluke, pa i dilema i dijaloga o tome da li nam treba autoput ili brza cesta. Ako bi mi Vi rekli da nam sada ne treba autoput kroz Crnu Goru nego brza cesta, vrlo bih loše sudio o Vama, ne kao čovjeku nego političaru sa potencijalom. Dakle, oni koji su nas savjetovali da ne gradimo autoput nego brzu cestu, nijesu se oni šekirali ni za naše javne finansije, ni za bilo šta drugo. Mi znamo šta treba Crnoj Gori, a ja posebno znam zbog toga što živim na tom prostoru, što sam rođen na tom prostoru, živio na tom prostoru, i vraćam se tom prostoru, da je autoput pitanje života i opstanka za sjever Crne Gore. Svaki drugi pristup ovom pitanju je ljubomora, zavist, a nekada i pizma.

To je neko morao da radi. Izabrali smo po posebnom modelu, verifikovanom u ovom parlamentu, izvođača radova. Vlada, odnosno država, je investitor. Nikakve zavisnosti ekonomske nema Crne Gore od te velike zemlje kroz ovaj projekat. To je priča iza koje stoje interesi i globalni interesi. Vjerujte mi da o tome bolje znam nego Vi. To nije priča zaštite javnih finansija Crne Gore i njene finansijske održivosti, nego takođe interesa. Ako smo trebali taj put sa jednim drugim zainteresovanim graditi za 300 miliona eura, posaniče Daniloviću, više od ove cijene, sa kamatom od 5 i 6%, na period od sedam godina u odnosu na kredit od dvedeset godina i grejs perioda od **(prekid tona na snimku)** onda tu, poslaniče Daniloviću, nema zavjere.

Ne gradi se ovaj put od izvođača, niti država i Vlada bira podizvođače, nego izvođač po strogoj proceduri te velike zemlje o kojoj tako govorite s pravom.

Dakle, ne mislite da je ta velika zemlja zaista takvog potencijala da ćemo joj mi poturati podizvođače kako bi zarađivali u DPS-u i u Vladi kako Vi to kažete. Ne, sasvim je drugačiji pristup. A i da Vam kažem direktno pošto me prozivate u tom smislu, pošto sam stalno na tom gradilištu baš sa željom da se ona završi i da brzo prođemo tom dionicom: Ponosan sam na crnogorske podizvođače! Oni su danas podizvođači na ovom projektu, a sutra će, nadam se, biti izvođači velikih projekata ne u Crnoj Gori nego i šire. Jer su izgradili sposobnost i kapacitet i ja vjerujem da će biti i izvođači i u Srbiji i u Italiji ili negdje drugo, kada dođe vrijeme za to.

Tako da, poslaniče Daniloviću, nemojte gledati ovaj projekat politički. Ovaj projekat je najzahtjevniji građevinski projekat u Evropi. U svakom smislu, inženjerskom i izvođačkom. To je projekat koji ima svega 17% otvorene trase, kroz prostor koji Vi i ja dobro znamo, kojeg drugi ne znaju bez sa televizije. Samo 17% otvorene trase, toliko mostova, toliko vijadukta, na terenu gdje se geodezija mijenja svakog dana, pri svakoj stopi. I mi ćemo taj put završiti iduće godine. Nama izvođač garantuje da će radove završiti zaključno sa 30. septembrom. Da li može da stoji cijenom svog života i svoje kompanije za taj rok, pa ne, pa ko će da stoji iza toga? Pa danas kad gradite kuću od 150 kvadrata, imate problema pa ne možete da je završite u roku u kojem ste rekli, a ne ovaj projekat. Prođite gospodine Daniloviću, zvaću Vas sljedeći put kao narodnog poslanika da budete sa mnom na toj trasi puta i da vidite šta se tamo dešava, koliko je to kompleksno, koliko tamo ljudi radi, koliko se kvalitetno radi. Nemojte da pričate iz Vašeg političkog ugla, da kompromitujete ono što treba Crnoj Gori, i ovoj i budućim generacijama.

Dakle, završiće se put sljedeće godine. On će biti pušten u rad a (prekid tona na snimku) ja ću sa svojim ministrima i građanima tim putem proći. To će biti trenutak i čast za mene, vrijednije u mojoj političkoj karijeri i građanskom životu od prethodnog što sam uradio. Nije to moj projekat, nije to naš projekat, to je projekat koji je potreban Crnoj Gori kao hljeb. Da ne živimo izolovani, da ne ginemo na našim putevima, da našu industriju premjestimo iz Podgorice na sjever, da se preduzeća otvaraju u Bijelom Polju, Kolašinu, Mojkovcu i Andrijevici, a ne samo u Podgorici itd. Ne zbog toga što ne želim dobro Podgorici, nego zbog toga što treba da živi dobro cijela Crna Gora. Bez autoputa nema toga. Onda ćemo imati i škole, imaćemo i zdravstvene centre dobre, imaćemo sve što nam treba.

Poneko se smije jer ga to nije briga, ne dotiče ga to, ali mene dotiče to. Vama se obraćam na ovakav način jer imamo neku sličnost. Imamo istu muku koju smo prošli makar kao mladi ljudi na sjeveru. Kada nam je bilo doći do Podgorice kao sada do Majamija. Prolazi to vrijeme, to je zasluga ove generacije i treba da se posvetimo tome a ne da kinjimo to, nemojte to da kinjite gospodine Daniloviću. A ko radi i zaradi – srećno mu bilo. Na tom projektu svaki euro je zarađen, tamo nema hohštapleraja, a to znamo ministar finansija i ja, sa nadzornim organom, sa nadzornim komisijama, sa nadzorom koji je međunarodni, francuski je, a ne domaći. U kojem se vode profesionalni sukobi na terenu oko toga je li nešto urađeno, nije li urađeno, kolika je količina, kolika nije, je li kvalitet il' nije kvalitet itd. Mnogo je ovo kompleksnije i zahtjevnije od onoga kako ga Vi sagledavate i kakvu boju želite da mu date.

Hvala.

Nisam pročitao ali ću Vam pripremljeno poslaničko pitanje dostaviti.